

ועדה לפי תקנה 25 לתקנות בריאות העם (עוסקים בסייעוד בבתי חולים), התשמ"ט-1988
ותקנות 15 ו-16 לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א-1981

י"ג אדר ב, תשע"ד
15 מרץ, 2014

בענין:

עו"ד שרה שר-לב התובעת הראשית, יחידת הדין המשמעת, לשכת היועצת המשפטית, משרד
הבריאות, ירושלים ע"י עו"ד שני ארזי
הקובלת

- נגד -

חטיב ספיאן אח מוסמך ת.ז. [REDACTED] מס' רישום [REDACTED]

הנקבל

דין וחשבון לפי תקנה 16 לתקנות בריאות העם
(צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א-1981

1. הקובלנה

ביום 11.7.2013 הגישה עו"ד שרה שר-לב התובעת הראשית ביחידת הדין המשמעת, לשכת היועצת המשפטית, משרד הבריאות, קובלנה מתוקנת למנהל הכללי של משרד הבריאות נגד האח המוסמך חטיב ספיאן ת.ז. [REDACTED] מס' רישום [REDACTED] (להלן- הנקבל) מכוח האמור בתקנה 15(1) לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א-1981, בגין התנהגות בלתי הולמת את מקצוע הסיעוד בגין ביצוע רישומים כוזבים של תוצאות בדיקות דם/גזים בגליונות מעקב של חולים. קובלנה זו החליפה קובלנה מיום 18.5.2009.

2. הוועדה

המנהל הכללי של משרד הבריאות מינה אותנו כוועדה שתדון בקובלנה (להלן- הוועדה). הוועדה קיימה דיונים בימים 7.10.2013 ו-20.1.2014. מטעם הקובלת הופיעה עו"ד שני ארזי. הנקבל לא הופיע באף אחד מן הדיונים למרות שהוזמן כפי שיפורט להלן.

3. האירועים ברקע הקובלנה

בזמנים הרלבנטיים לקובלנה הועסק הנקבל כאח מוסמך במחלקה הנורוכירורגית במרכז הרפואי איכילוב (להלן בית החולים). בין התאריכים 28.5.2008 ל-3.6.2008 ביצע הנקבל 6 רישומים כוזבים בגיליונות המעקב היומייים של שלשה חולים שונים אשר אושפזו במחלקה, רישומים הכוללים תוצאות של בדיקות דם/גזים אשר התקבלו לכאורה מהמעבדה המרכזית בבית החולים, אף שכלל לא הוזמנו או בוצעו עבור אותם חולים ואינן מתועדות במחשבי המעבדה.

נגד הנקבל הוגשה בשנת 2009 תובענה בבית הדין למשמעת של עובדי הרשויות המקומיות (להלן- בית הדין למשמעת) בתיק משמעת 3/09. ביום 19.6.2013 ניתנה הכרעת הדין, בה הנקבל הורשע בכל פרטי האישום שבכתב התובענה, מעשים המהווים עבירות משמעת לפי סעיף 9(2), (3) ו-4 לחוק הרשויות המקומיות (משמעת), התשל"ח-1978 ולא קיים את המוטל עליו כעובד הרשות המקומית על פי חוק, תקנה, נוהג, הוראה כללית או הוראה מיוחדת שניתנה לו כדין, או התרשל בקיום המוטל עליו כאמור; התנהג התנהגות שאינה הולמת את תפקידו כעובד הרשות המקומית או התנהג התנהגות העלולה לפגוע בתדמיתה או בשמה הטוב של הרשות המקומית; התנהג התנהגות בלתי הוגנת במילוי תפקידו או בקשר אתו).

ביום 17.2.2014 נגזר דינו של הנקבל לפסילה לשירות בכלל הרשויות המקומיות לתקופה של שבע שנים.

4. ההליך בפני הועדה

כאמור לעיל, הנקבל לא הופיע לדיונים כלל.

בעת הדיון הראשון התברר, כי הועדה על הדיון ביום 7.10.2013 נשלחה לנקבל בדואר רשום, אך הוא לא הגיע לקבלו. משכך התקשרה אליו מזכירת הועדה בטלפון שמספרו היה בידה, ושוחחה עם הנקבל לאחר שווידאה את זהותו. הנקבל אישר את הכתובת אליה נשלחה ההודעה, והיא הודיעה לו על קיום הדיון בתאריך לעיל, אך משהחלה לקרוא לו את כתב הקובלנה, הנקבל ניתק את השיחה. לפיכך נשלח לו מכתב נוסף בדואר שליחים, שבמקום מגוריו נהוג להשאירו בתיבת הדואר, אך גם אותו הנקבל לא לקח. כן שוחחה מזכירת הועדה עם בא כוחו של הנקבל בהליך המשמעת בבית הדין למשמעת של עובדי הרשויות המקומיות, שמסר לה כי אינו מייצג את הנקבל בהליך בפנינו.

לפיכך בקשה הועדה כי תפורסם מודעה, שלשה שבועות לפחות לפני מועד נוסף שיקבע לדיון בקובלנה, על הגשת הקובלנה ועל מועד הדיון לשמיעתה, בשני עיתונים- בשפה הערבית ובשפה העברית- ושבה גם יודע לנקבל, כי אם לא יופיע לדיון, תדון הועדה בהעדרו וינתן פסק דין בהעדרו.

ביום 23.10.2013 פורסמו הודעות כאמור בעיתון "אלאילתיחאד" ו"מעריב" ובהן ההודעה ומועד לדיון ביום 20.1.2014.

הנקבל לא הופיע לדיון ביום 20.1.2014, ולפיכך שמעה הועדה את טיעוני ב"כ הקובלת, עו"ד שני ארזי, בלבד.

עו"ד ארזי בקשה מהועדה להשית על הנקבל אמצעי משמעת של התליה לשנה. לדבריה הקובלת רואה בחומרה רבה רישום כוזב ברשומה רפואית, שהיא הכלי הראשון לאבחון חולה וטיפול במצבו. לתמיכה בטענתה הגישה גב' ארזי את ההחלטות בעניין הרופאים רדא תורכי ויבגני גוסקוב, השונים מהעניין שבפינו בכך שמדובר ברשומות רפואיות שנועדו לקבלת תשלום מקופות חולים והיו חמורים יותר משום שהיה מדובר ברישומים רבים, אך הם מדברים על האמינות של הרשומה הרפואית, ועל הסכנה הטמונה ברישום כוזב, שכן בהסתמך עליו יש סכנה לאבחון שגוי. במקרים בהם מדובר בקובלנה לא היה מדובר בחשש עתידי אלא בטיפול במהלך האשפוז השוטף

שבמהלכו נעשה רישום זה. לכן תקופת ההתליה המבוקשת משקפת את חומרת המעשים, את הנזק הפוטנציאלי לחולים, ותהווה הרתעה לעתיד.

כיוון שבעת הדיון טרם ניתן גזר הדין, המתינה הועדה לקבלתו כדי שתהיה בפניה התמונה הכוללת והמלאה של נסיבות המקרה, לרבות שיקולי הענישה של בית הדין למשמעת, כעולה מהחלטת כב' השופט סטרשנוב בעניין ד"ר רדא תורכי. גזר הדין שניתן ביום 17.2.2014 נמסר לוועדה ביום 20.2.2014 וגב' ארזי ב"כ הקובלת השלימה טיעוניה בהתאם כפי שנקבע בעת הדיון. גב' ארזי חזרה על כך שהקובלת רואה בחומרה את מעשיו של הנקבל, נוכח חשיבות אמינותה של רשומה רפואית והחשש מהפגיעה בחולים עקב טיפול לא נכון עקב רישום כוזב, ולדבריה גזר הדין מבטא חומרה זו. כן בקשה גב' ארזי לציין את אשר מגזר הדין – כי הנקבל הוכר כנכה בשל בעיות רפואיות שונות אגב התנהלות ההליך המשמעותי נגדו ועקב כך נפסל לשירות ופרש לגימלאות, אך בית הדין מצא כי אין בכך כדי לפסול סמכותו להורות על פסילת הנקבל לשירות. לטענתה אין בפרישת הנקבל לגמלאות או בפסילתו לשירות עקב מצבו הרפואי כדי לחסום אפשרות שישמש כאח מוסמך במקום אחר, ועל כן אין בכך כדי להצדיק אי התליית רישונו על ידינו. היא חזרה על טענתה שהתליה לשנה מהווה ענישה מידתית והולמת, וכן בקשה להוסיף את בחירתו של הנקבל שלא להתייצב בפני הועדה כפי שפורט לעיל.

5. החלטת הועדה

בהחלטתנו מיום 17.4.2013 בעניינו של האח מוחמד מואסי קבענו, שיש מקום לראות את אשר נקבע בפסק הדין של בית הדין למשמעת של עובדי המדינה כמוכח לכאורה לעניין ההליך שבפנינו. החלטה זו יפה גם לגבי בית הדין למשמעת של עובדי הרשויות המקומיות, ואילו טרח הנקבל להופיע בפנינו, יכול היה להביא ראיות כדי להוכיח שקביעת בית הדין בטעות יסודה. כאמור, הנקבל בחר שלא להופיע בפני הועדה, וכמובן שלא ניסה להביא ראיה לסתור את העובדות והמסקנות בפסק דינו של בית הדין למשמעת, שמשמעותן הברורה והחד משמעית היא שהנקבל התנהג התנהגות שאינה הולמת את מקצוע הסיעוד בגין ביצוע רישומים כוזבים ברשומות רפואיות של חולים.

מקצוע הסיעוד ועבודת הסיעוד מחייבים רגישות מיוחדת לגבי מידת האמון הניתן לעוסקים בהם. עבודתם של העוסקים במקצועות הרפואיים מחייבת הסתמכות מלאה על המטפלים הקודמים ודיווחיהם, תוך מתן אמון מלא. פגיעה באמון עקב מעשי זיוף ואי דיווח אמת עלולה לפגוע ביכולת הטיפול במטופל ולגרום נזק לבריאותו, ובאמון שאמור לשרור במערכת היחסים בין מטופל למטפל, בין המטפלים - רופאים ועובדי הסיעוד - בינם לבין עצמם, ובאמון הציבור בכלל במערכת הרפואית.

על אחת כמה וכמה כאשר מדובר בחולים מאושפדים, ולא עוד אלא במחלקה לטיפול נמרץ, שמטבע הדברים החולים בהם הם הקשים ביותר (כפי שהיה במקרה שלפנינו לפי עדות הנקבל בבית הדין למשמעת), כשלתוצאות הבדיקות השלכה מיידית על הטיפול השוטף, והסכנה לגרימת פגיעה בהם עקב טיפול לא מתאים ולא נכון, גבוהה.

נסיבות מקלות למקרה זה לא הובאו בפנינו, משבחר הנקבל כאמור, שלא להופיע בפני הועדה, על אף כל המאמצים שנעשו כדי לאפשר לו להביא את טיעונו בפניה.

עם זאת מגזר הדין ניתן ללמוד על נסיבותיו המקרה והנסיבות האישיות, לקולא וחומרא כאחד. בית הדין הגדיר את הפרשה נשוא הקובלנה כ"קשה, בלתי נתפסת כמעט" שאף "שלא הוברר כלל מה היה המניע למעשיו... אין ספק שהנאשם ידע שהתוצאה המתבקשת ממעשיו העמדת חייהם של החולים בסכנה, אלא שהוא גילה חוסר אכפתיות לאפשרות חמורה זו." בית הדין מצא כי של ליכותו הנקבל נסיבות מקלות בשירותו הארוך, כ-25 שנים, ללא דופי ותוך הוקרה ושבחים על

מסירותו, מקצועיותו ונועם הליכותיו, ויחד עם זאת לא ראה בית הדין מנוס אלא להורות על פסילתו של הנקבל לשירות, על אף שהוא כבר פרש לגמלאות בשל מצב בריאותו, ובהיותו מודע כי תוצאת פסילה כאמור משמעה אי תשלום קצבה בתקופת הפסילה. בהתחשב בכל אלה החליט כאמור בית הדין לפסול את הנקבל לשירות בכלל הרשויות המקומיות לשבע שנים.

האמור לעיל נמצא איפוא בפנינו, ויכולנו להביאו בחשבון ולתת לו משקל.

שאלה אחרת היא, האם יש משמעות לצורך הדיון שבפנינו והמלצתנו בדבר נקיטת אמצעי משמעת נגד הנקבל, גם לאי הופעתו לדיון בפנינו. לעניין זה, איננו מקבלים את עמדת הקובלת שנטענה רק בטיעון המשלים לאחר קבלת גזר הדין, (ובצדק לא נטען בעת הדיון בפנינו. ולעניין זה אנו מפנים לעניינם של רופאי השיניים לילה גולדמן, שלום כהן וגיא קיסר שידעו על התלונות נשוא הקובלות, והיבט ההתחמקות מדיווח ומשיתוף פעולה בבקרה מקצועית, היוו חלק מן הקובלות נגדם. השופט ורדי זיילר אף מתייחס לכך במפורש בהחלטתו מיום 7.3.2010 בעניין שלום כהן, באומרו: "התלבטתי אם "היבט הבריחה", ככל שהוא ארע לפני הגשת הקובלה מהווה חלק מהקובלה. בדיקתי העלתה שגם היבט זה נכלל בקובלה". כיון שכך, כפי שאישר השופט זיילר, לא היתה מניעה שהועדה תרשיע את הנקבל בגין מעשי ההתחמקות, ולכן גם היה מקום שהתנהגות הנקבל לאחר הגשת הקובלה תובא בחשבון בעת שקילת אמצעי המשמעת. בדומה היה במקרים האחרים שצויינו.

בכתב הקובלה שבפנינו, התחמקותו של הנקבל אינה נכללת ואינה מצויינת, יתכן משום שקודם לכן לא נעשה נסיון ליצור עמו קשר. מכל מקום, משאין התנהגות זו מהווה חלק מן הקובלה, לא נוכל – על פי כתב הקובלה שבפנינו – לקבוע כי גם בכך יש משום עבירת משמעת, בגינה יש להטיל אמצעי משמעת.

לאור כל האמור לעיל, נוכח חומרת מעשיו של הנקבל, שסיבתן לא התבהרה מעולם, מעשים הפוגעים באמון הציבור ובאמון המטופלים, העלולים לפגוע ביכולת הטיפול בחולים ולגרום נזק לבריאותם, ומשלא הובאו לפנינו נסיבות לקולא ותוך שהבאנו בחשבון לזכותו של הנקבל את אשר נפרש בפני בית הדין למשמעת, אנו מקבלים את טיעוני ב"כ הקובלת, וממליצים בפני המנהל הכללי של משרד הבריאות להתלות את רישיונו של הנקבל לשנה.

רוזי גרינשפן
נציגת הסתדרות האחים
והאחיות

ד"ר אלה קורן
יו"ר

עיריית אלטשולר, עו"ד
נציגת
היועץ המשפטי לממשלה

חטיב ספיאן אח מוסמך דין וחשבון

